
Analiza cifrei de afaceri realizată în domeniul serviciilor de piață prestate populației în primul trimestru al anului curent

Assoc. prof. Ana Maria POPESCU PhD (notariat.dejure@gmail.com)

Bucharest University of Economic Studies

Daniel DUMITRU PhD Student (dumitru.teticdaniel@gmail.com)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

Serviciile de piață prestate către populație de către operatorii economici reprezintă una dintre componentele importante ale economiei naționale în ceea ce privește formarea PIB-ului, în plus acestea pot reprezenta și un indicator al bunăstării populației prin nivelul de complexitate, diversitate și calitate a prestațiilor. Țările dezvoltate din punct de vedere economic au ca și trăsătură comună un volum mare de servicii pentru populație, ele fiind dezvoltate treptat pe parcursul dezvoltării economice în funcție de locație, structura populației, dinamica social-economică și alți factori individuali. Analiza evoluției indicilor acestor servicii reprezintă o necesitate pentru evaluarea corectă a evoluțiilor și tendințelor din economie. Obiectivul pe care l-au avut autorii a fost acela de a evidenția modul în care a debutat anul 2024 în acest domeniu, care este deosebit de important pentru asigurarea unor condiții cât mai bune populației. Probabil că datele în baza cărora s-a făcut cercetarea sunt pentru moment insuficiente, dar analiza se poate extinde prin a considera și alte surse de date mai complexe, iar pe baza metodologiei utilizate, bazată pe studiul comparativ în timp și spațiu, să se ajungă la determinarea unor tendințe clare de evoluție, în baza cărora să se întreprindă măsuri care să poată conduce la creșterea nivelului acestor servicii acordate sau prestate, mai degrabă, populației. Datele utilizate în acest articol de către autori, provin din surse oficiale, obținute de la Institutul Național de Statistică al României.

Cuvinte cheie: servicii, populație, economie, indicatori, sezonabilitate, evoluții.

Clasificarea JEL: C10, H10

Introducere

În cadrul acestui articol, autorii au căutat să evidențieze evoluția unui mic segment ca o componentă a totalității serviciilor de piață comerciale prestate populației. Au fost extrase datele aferente lunii martie 2024, care au fost comparate și analizate cu aceeași perioadă a anului trecut, dar și cu luna anterioară.

În esență, literatura de specialitate împarte serviciile prestate populației în două grupe principale, anume: serviciile publice cu finanțare de la bugetul de stat și serviciile comerciale.

Serviciile publice sunt furnizate de către autoritățile statului prin instituțiile specializate cu titlu gratuit, cu coplata sau cu plata având ca bază reglementările privind drepturile constituționale, normele sociale, deciziile politice sau administrative. Printre cele furnizate gratuit ce au ca scop satisfacerea nevoilor spirituale și acoperirea nevoilor membrilor societății putem enumera: cultura, arta, învățământul, serviciile de sănătate, asistența socială, protecția socială, acestea fiind oferite nemijlocit cetățenilor, însă trebuie menționate și serviciile considerate prestații de ordin general, acestea fiind indirect prestate populației, având caracter de importanță națională, cum ar fi: apărarea națională cu toate subdiviziunile acesteia, ordinea publică, protecția mediului, etc.

Toate aceste servicii menționate mai sus au importanță într-o economie dezvoltată. Deși am putea fi tentați să le cuantificăm importanța, se pare că fiecare dintre acestea au importanță atât în mod individual cât și ca parte a integralității acestor servicii.

Pe de altă parte, trebuie menționat că unele dintre aceste servicii, mai exact cele ce țin de siguranța națională, rămân exclusiv în sarcina autorităților statului prin organismele sale specializate, pe când celelalte servicii parte a primei categorii, au și echivalent în a doua categorie, în serviciile comerciale, acele servicii furnizate populației de către societățile comerciale.

Serviciile comerciale au adresabilitate largă, sunt prestate consumatorilor individuali sau gospodăriilor. Aici putem menționa: transporturile și telecomunicațiile; agenții de turism și asistența turistică; hoteluri și restaurante; cafenele, baruri, cantine și alte unități de preparare a hranei; închirierea bunurilor personale și gospodărești; serviciile financiare; serviciile juridice; serviciile de contabilitate; activități ale agenților de presă și nu în ultimul rând activitățile recreative, culturale și sportive care se regăsesc și în prima categorie, aceea a serviciilor furnizate gratuit de către autorități.

Serviciile comerciale pentru populație se dezvoltă în mod firesc direct proporțional cu evoluția economică de ansamblu și pentru o mai bună integrare

a datelor obținute din analiză și pentru o mai bună înțelegere a contextului economic, ar fi indicat să fie analizate în corelație cu PIB, cu rata șomajului și ponderea populației ocupate, dar și cu nivelul prețurilor, timpul liber și alți indicatori.

Literature review

De-a lungul timpului, stabilirea unor modele statistico-econometrice care să răspundă cerințelor consumatorilor a stat pe masa multor cercetători. În acest sens amintim lucrarea lui Anghelache C. și Anghel M.G. (2015) în care autorii au abordat diverse modele econometrice utilizate în special pentru selectarea portofoliului. De asemenea, Anghelache C. (2008) pune la dispoziția cititorului un amplu tratat de statistică care acoperă aceste probleme legate de cerere/ofertă și poziția consumatorului, aceste lucrări ajutându-ne să înțelegem logica evoluțiilor serviciilor de piață prestate populației. Totodată, Bernard A.B. și colab. (2012) au examinat rolul marilor corporații globale în comerțul internațional de bunuri, iar Mina-Raiu, L. (2014) subliniază modul în care relația dintre sectorul public și mediul de afaceri modelează și influențează progresul economic și social. Alte lucrări publicate de: Anghelache, Partachi, Sacală and Ursache (2016) au vizat corelația dintre evoluția Produsului Intern Brut și investițiile străine directe cu ajutorul modelelor econometrice și nu în ultimul rând, Anghelache, Anghelache, Niță and Sacală (2015) au efectuat o cercetare privind evoluția fluxurilor de investiții străine directe, aceste elemente fiind factori ce impactează volumul serviciilor de piață prestate populației.

Metodologie

Datele colectate provin din surse oficiale, fiind obținute de la Institutul Național de Statistică al României. În cadrul prelucrării datelor, procedeul pentru extragerea eșantionului reprezentativ este aferent sondajului stratificat având o selecție aleatoare simplă fără a avea o revenire în cadrul fiecărui strat. Variabilele de stratificare ale acestuia, pentru o mai bună încadrare, au fost reprezentate de: activitatea economică și clasa de mărime a întreprinderii în funcție de numărul de salariați. Datorită constrângerilor reprezentate de către necesitățile privind posibilitatea comparației rezultatelor pe grupele de activități omogene, cât și la nivel de întreprindere pentru fiecare perioadă, în categoria operatorilor economici cu potențial economic ridicat considerate întreprinderile cu un număr de la 50 de salariați în sus, se cercetează în mod exhaustiv, baza de selecție aferentă eșalonului având o reprezentativitate de 92,7% din totalitatea unităților active, calculată fiind conform cifrei de afaceri declarate.

Indicii de volum aferenți cifrei de afaceri sunt indici de tip Laspeyres fiind calculați în condiții metodologice și de prețuri comparabile. Pentru a putea exprima valorile din perioada curentă în prețurile aferente perioadei de referință au fost utilizați indici de preț deflatori.

Pentru ajustarea seriilor s-a utilizat pachetul software Jdemetra+, care prin algoritmul utilizat obține estimarea efectului numărului diferit al zilelor lucrătoare aferent lunilor consecutive, inclusiv al efectului calendarului ca de altfel și identificarea și corectarea unor valori extreme apărute. Seria ajustată cu numărul de zile lucrătoare a fost obținută eliminând aceste efecte din seria brută cu ajutorul coeficienților de corecție, în schimb, ajustarea seriei de efectele zilelor lucrătoare și de sezonabilitate, a fost obținută eliminând componenta sezonieră din cadrul seriei ajustate de efectul zilelor lucrătoare. În ceea ce privește nivelurile agregate, ajustarea a fost realizată prin metoda directă, ajustând în mod direct seriile agregate, aceasta putând duce într-adevăr la unele inconsistențe în seriile de date.

Date, rezultate și discuții

În baza datelor obținute de către autori de la Institutul Național de Statistică pentru perioada martie 2024 se poate identifica faptul că volumul cifrei de afaceri aferent prestării serviciilor de piață către populație a înregistrat o creștere în luna martie 2024 comparativ cu luna februarie 2024, ca serie brută cu 5,1 procente, iar ca serie ajustată în funcție de sezonabilitate și de numărul de zile lucrătoare a rămas la același nivel.

Volumul cifrei de afaceri din serviciile de piață prestate populației, a avut o creștere și dacă efectuăm comparația lunii martie 2024 cu luna martie 2023, aceasta având o ușoară creștere în valoare procentuală de 0,5 procente atât ca serie brută, dar și ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate cu o valoare procentuală de 1,2%.

Pentru a consolida imaginea evoluției volumului cifrei de afaceri din serviciile de piață prestate populației vom apela la o comparație a primului trimestru al anului 2024 cu trimestrul corespondent al anului 2023 și observăm că volumul cifrei de afaceri a crescut cu un procent de 1,1% ca serie brută, iar ca serie ajustată în funcție de sezonabilitate și de numărul zilelor lucrătoare, această creștere s-a situat la valoarea procentuală de 1,0%.

Pentru o mai bună vizualizare a informațiilor obținute și procesate, autorii au diseminat aceste date în tabelul de mai jos unde găsim toate cele trei comparații ale perioadelor considerate relevante și menționate mai sus.

Indicii volumului cifrei de afaceri din serviciile de piață prestate populației

Tabel 1

		MARTIE 2024 în % față de :		1.I-31. III.2024/ 1.I-31. III.2023 -%-
		FEBRUARIE 2024	MARTIE 2023	
Servicii de piață prestate populației	B	105,1	100,5	101,1
– total	S	100,0	101,2	101,0
din care:				
Hoteluri și restaurante	B	107,2	100,1	100,5
	S	100,7	101,9	102,4
Jocuri de noroc și alte activități recreative	B	99,9	105,7	105,0
	S	96,5	104,4	103,3
Activități ale agențiilor turistice și a tur-operatorilor; alte servicii de rezervare și asistență turistică	B	97,0	86,2	95,7
	S	98,2	88,2	94,0
Coafură și alte activități de înfrumusețare	B	108,3	83,2	81,4
	S	100,2	83,5	82,1
Spălarea, curățarea (uscată) articolelor textile și a produselor din blană	B	109,2	105,6	105,9
	S	103,9	107,9	107,1

Notă: B= serie brută; S= serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate
Sursa: Institutul Național de Statistică

Serviciile de piață prestate populației în luna Martie 2024 comparativ cu luna februarie 2024 ca serie brută, privind volumul cifrei de afaceri, au înregistrat per total o creștere cu 5,1 procente, datorită creșterilor ce sunt obținute de activitățile de spălare și curățare (uscată) a articolelor textile și a produselor din blană unde s-a evidențiat un avans de 9,2 procente. Tot creșteri au avut și domeniul servicii de coafură și alte activități de înfrumusețare cu un plus de 8,3 procente și la activitățile hotelurilor și restaurantelor unde regăsim tot o creștere de 7,2 procente. La diminuarea volumului total al cifrei de afaceri au contribuit activitățile agențiilor turistice și tur-operatorilor, care au înregistrat scăderi cu o valoare de 3,0 puncte procentuale și prestarea activităților de jocuri de noroc și alte activități recreative, înșă cu o scădere mai mică, o valoare de numai 0,1 puncte procentuale.

Același indicator, volumul cifrei de afaceri obținut din serviciile de piață prestate populației, ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate, a rămas în schimb la același nivel în luna martie 2024, față de luna precedentă, februarie 2024.

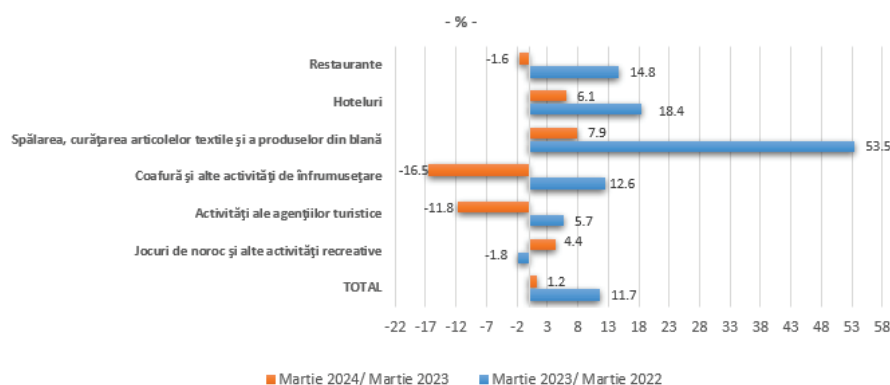
Mergând către următorul interval de comparație selectat, aferent lunii Martie 2024 comparativ cu luna martie a anului anterior, adică 2023, putem observa tot un procent de creștere la valoarea totală a activităților de

servicii de piață prestate populației ca serie brută. Astfel, luna martie 2024, a înregistrat o cifră de afaceri cu 0,5 procente mai mare comparativ cu luna martie 2023, această creștere fiind datorată creșterilor înregistrate la prestarea activităților de jocuri de noroc și alte activități recreative cu un procent de 5,7%, a activităților de spălare și curățare (uscată) a articolelor textile și a produselor din blană cu un plus de 5,6% și la activitățile prestate de hoteluri și restaurante, unde însă creșterea a fost mai modestă, cu doar 0,1%. Totodată au existat și scăderi ale volumului cifrei de afaceri care sunt atribuite sectorului de prestări servicii de coafură și alte activități de înfrumusețare unde scăderea a fost de 16,8% și activitățile prestate de către agențiile turistice și tur-operatori unde scăderea a fost mai însemnată, ajungând la o valoare de 13,8%.

Activitatea de servicii de piață prestate populației ca și serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality, luna martie 2024 a avut o creștere de 1,2%, comparativ cu luna martie 2023. Putem observa ca față de intervalul anterior de comparație, adică martie 2024 comparativ cu luna anterioară, unde seria ajustată a rămas la același nivel, în cadrul acestui interval, seria ajustată a avut o valoare pozitivă, înregistrând o creștere.

Cifra de afaceri din servicii de piață prestate populației (%)

Figura 1

Putem însă să mai observăm existența unui trend crescător introducând ca interval comparativ trimestrul 1 al anului 2024 în comparație cu trimestrul 1 al anului 2023.

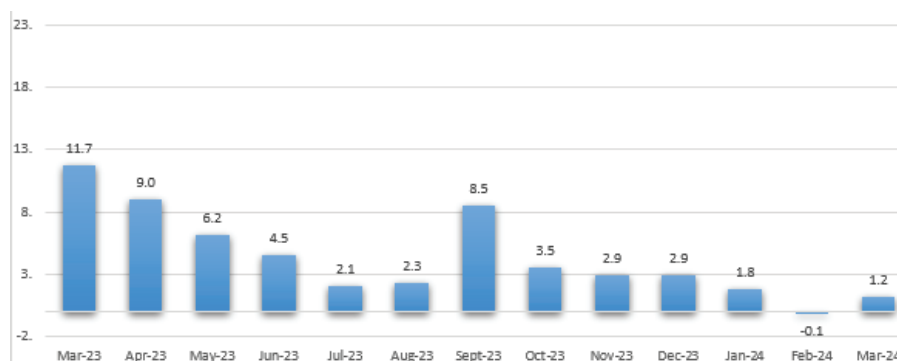
Luând indicatorii volumului cifrei de afaceri a serviciilor de piață prestate populației în serie brută aferenți primului trimestru al anului 2024 și punând pentru comparația cu aceștia valorile primului trimestru al anului precedent, 2023, este evidentă o creștere a cifrei de afaceri cu 1,1%. Această

creștere a fost influențată de o majorare a cifrelor de afaceri la prestarea activităților de spălare și curățare (uscată) a articolelor textile și a produselor din blană cu un plus de 5,9%, a activităților reprezentate de jocuri de noroc și alte activități recreative cu un plus pentru acestea de 5,0% și a activităților prestate de hoteluri și restaurante unde a existat o creștere mai modestă de numai 0,5%.

În componența totalului cifrei de afaceri din serviciile prestate populației în serie brută au intrat și scăderile din unele domenii care s-au înregistrat de către serviciile de coafură și alte activități de înfrumusețare unde scăderea a fost de 18,6 procente și la activitățile prestate de către agențiile turistice și tur-operatori unde cifra de afaceri a avut un minus de 4,3 procente.

Cifra de afaceri din servicii de piață prestate populației

Figura 2

Activitatea de servicii de piață prestate populației ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate, aferentă primului trimestru al anului 2024, a înregistrat o creștere cu 1,0% a cifrei comparativ cu perioada similară a anului 2023, adică tot primul trimestru.

Concluzii

Putem să concluzionăm în urma vizualizării indicilor și a analizei datelor diseminate că pentru volumul total al domeniilor incluse în analiză există creșteri per total, cu toate că anumite domenii au înregistrat și scăderi. Trendul ascendent se menține indicând faptul că evoluția economică există fiind susținută de aceste date. Totuși, având în vedere cifrele relevate prezentate în graficul privind ratele de creștere, putem observa o încetinire a creșterii acestui indicator, chiar cu o valoare negativă atribuită lunii februarie 2024. Această scădere reprezintă o valoare de numai 0,1%, însă reprezintă o scădere a acestei rate.

Serviciile prestate populației, așa cum a fost precizat anterior, reprezintă și un indicator de dezvoltare economică, un indicator de bunăstare a populației, un element de modelare econometrică.

În cadrul acestui articol au fost prezentate câteva domenii de referință, însă aria de cuprindere a serviciilor prestate populației este vastă și este parte a strategiilor privind dezvoltarea durabilă. Dezvoltarea serviciilor depinde de mulți factori începând cu calitatea execuției și continuând cu adresabilitate, sezonabilitate, continuitate, ciclicitate, nivel de necesitate, gradul de bunăstare al populației, nivel și tip de personalizare, etc.

Pe lângă aceste criterii de clasificare enumerate mai sus, mai pot fi enumerate și alte criterii, fapt ce ne demonstrează că serviciile pot avea o varietate mare, iar mecanismele și legăturile economice care sunt la baza funcționării acestui sector sunt extrem de complexe. Totodată, dezvoltarea explozivă a sectorului informațional din ultimii ani și a perspectivelor existente în acest sector, practic duc la multiplicarea aspectelor privind criteriile de dezvoltare, de clasificare și de aplicabilitate a serviciilor prestate populației. Aceasta este susținută prin apariția noilor nevoi deschise de evoluția tehnologică creând practic un cerc perpetuum de dezvoltare.

Bibliografie

1. Anghelache C., Anghel M.G. (2015). Econometric model utilized for the portfolio selection, *Romanian Statistical Review Supplement*, 4, 19-21
2. Anghelache C. (2008). *Tratat de statistică teoretică și economică*, Editura Economică, București.
3. Bernard, A.B., Jensen, J.B., Redding, S.J., Schott, P.K. (2012). The Empirics of Firm Heterogeneity and International Trade. *Annual Review of Economics*, 4 (1), 283-313
4. Anghelache, C., Partachi, I., Sacală, C. and Ursache, A. (2016). Using econometric models in the correlation between the evolution of the Gross Domestic Product and Foreign Direct Investments. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 10, 124-129
5. Anghelache, C., Anghelache, G.V., Niță, G. and Sacală, C. (2015). Study on evolution of foreign direct investment flows – model analysis, *Romanian Statistical Review Supplement*, 10, 120-127
6. Mina-Raiu, L. (2014) – "Public-private partnership impact on local economic development. evidence from Romanian counties", *Economic Sociology, Human Resource Management and Organizational Dynamics*, pp. 211-229, Editura ASE, București

*** <https://insse.ro/cms/ro>